

OSIGURANJE IMOVINE

SVRHA SKLAPANJA UGOVORA O OSIGURANJU IMOVINE

- Osigurava se naknada za štetu koja se dogodi na imovini osiguranika zbog nastupanja osiguranog slučaja = tzv. odštetno osiguranje

OGRANIČENJA U POGLEDU SKLAPANJA UGOVORA

- Može ga sklopiti svaka osoba *ili se može sklopiti u korist svake osobe* koja ima opravdani interes na predmetu osiguranja
- Osiguranik: osoba koja ima *ili očekuje da će imati* opravdani interes da ne nastane osigurani slučaj
- Interes: sprječavanje (umanjenje) materijalnog gubitka
- Nema prava osiguranika na naknadu štete pokrivena osiguranjem ako u trenutku nastupanja osiguranog slučaja nema pravno dopušteni materijalni interes

KAD NASTUPA OSIGURANI SLUČAJ?

- Ugovorom o osiguranju pokrivena je naknada štete koja nastane nastupom ugovorom predviđenih osiguranih slučajeva
- Smatra se da je u osiguranju stvari nastao osigurani slučaj onoga trenutka kada iznenada i neočekivano počne djelovati na osigurani predmet i oštećivati ga

OGRANIČENJA U POGLEDU OBVEZE ISPLATE OSIGURNINE

- a) Zakonski izuzeci s obzirom na osobu koja je prouzročila štetu i njezinu nepažnju:
- *Namjera* ugovaratelja osiguranja, korisnika ili osiguranika (ništetna je suprotna ugovorna odredba; ne odnosi se na štetu koju prouzroče osobe za čije postupke odgovara osiguranik)

OGRANIČENJA U POGLEDU OBVEZE ISPLATE OSIGURNINE

b) Zakonska ograničenja s obzirom na uzrok štete:

- Nedostatak stvari = nije pokriveno osiguranjem osim ako je drukčije ugovoreno;
- Ratne operacije i pobune = nije pokriveno osiguranjem osim ako je drukčije ugovoreno

Ove uzroke šteta treba dokazivati osiguratelj

OGRANIČENJA U POGLEDU OBVEZE ISPLATE OSIGURNINE

c) Ograničenje s obzirom na opseg pretrpljene štete:

Osiguranje pokriva stvarnu štetu, a izmaklu dobit samo ako je to ugovorom predviđeno

d) Ograničenje s obzirom na visinu pretrpljene štete:

Iznos osigurnine ne može biti veći od iznosa štete koju je osiguranik pretrpio nastupom osiguranog slučaja (“izuzetak”: spašavanje!)

NADOSIGURANJE

- Svota osiguranja veća od stvarne vrijednosti osigurane stvari
- Stvarna vrijednost = tržišna vrijednost na početku osiguranja
- Ugovorena vrijednost (Valutirane police osiguranja) = Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena, osigurnina se određuje prema toj vrijednosti; mogućnost pobijanja – šutnja ZOO?
(očita pogreška; prijevara; ugovorena vrijednost *značajnije* prelazi vrijednost osigurane stvari)

NADOSIGURANJE - POSLJEDICE

- Prijevarno postupanje (bilo koje strane)
  - Pobojnost ugovora
  - U slučaju poništenja: osiguratelj može zadržati premije do dana podnošenja zahtjeva za poništenje, *ali je i u obvezi plaćanja osigurnine do stvarne vrijednosti osigurane stvari*

NADOSIGURANJE - POSLJEDICE

- Nema prijevarnog (nesavjesnog) postupanja
  - Ugovor ostaje na snazi, uz korekciju iznosa osiguranja do iznosa stvarne vrijednosti stvari i odgovarajuću korekciju premije

NADOSIGURANJE ZBOG NAKNADNOG SMANJENJA VRIJEDNOSTI OSIGURANE STVARI

- **957. ZOO:** Svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće sniženje osiguranog iznosa i premije, počev od dana kada je svoj zahtjev za sniženje priopćila drugoj strani.

PODOSIGURANJE

- Dopušteno pravom osiguranja
- Vrijednost osigurane stvari u trenutku ostvarenja osiguranog slučaja veća je od svote osiguranja
- Objektivno i subjektivno izazvano podosiguranje
- Rješenje ZOO (čl. 960.): Osigurnina se smanjuje razmjerno vrijednosti osigurane stvari u trenutku nastupa osiguranog slučaja (dispozitivna odredba)
- PRAVILO (NAČELO) RAZMJERNOSTI (PROPORCIONALNOSTI)

PRIMJENA NAČELA PROPORCIONALNOSTI - primjer

- Valutirana polica osiguranja stana
- Ugovorena vrijednost stana: 200.000 EUR
- Svota osiguranja: 100.000 EUR
- Nastup osiguranog slučaja (požar)
- Stan djelomično oštećen
- Osnova osigurateljeve obveze i visina štete nesporni između ugovaratelja osiguranja i osiguratelja - 50.000 EUR
- Koliko je osiguratelj dužan isplatiti?

PRIMJENA NAČELA PROPORCIONALNOSTI - primjer cont.

$$\frac{\textit{iznos osigurnine (100.000 EUR)}}{\textit{vrijednost osigurane stvari (200.000 EUR)}} = 0,5 \text{ ili } \frac{1}{2}$$

U jednakom proporcionalnom omjeru (0,5) mora stajati i visina osigurateljeve obveze spram visine pretrpljene štete!

Dakle, budući da je iznos štete 50.000 EUR, osiguratelj mora nadoknaditi polovinu (0,5) pretrpljene štete - **25.000 EUR!**

VIŠESTRUKO OSIGURANJE

- Osiguranje iste stvari kod dva ili više osiguratelja od istog rizika, za isti interes, za isto vrijeme i za istog osiguranika, tako da zbroj osiguranih iznosa ne prelazi vrijednost te stvari
- Svaki osiguratelj odgovara za svoje obveze iz ugovora koji je on sklopio

DVOSTRUKO OSIGURANJE

- Ugovor s više osiguratelja od istog rizika, za isti interes, za isto vrijeme i za istog osiguranika, ali zbroj osiguranih svota prelazi vrijednost osigurane stvari
- Osiguranik ima pravo zahtijevati od svakog osiguratelja naknadu prema ugovoru sklopljenom s njim, ali ukupno ne više od iznosa štete
- Mogućnost sniženja svote osiguranja i premije (u slučaju neznanja za ranije osiguranje i u roku od mjesec dana od sklapanja kasnijeg ugovora)
- Dvostruko osiguranje zbog smanjenja vrijednosti stvari za trajanja osiguranja – pravo na sniženje osigurnine i premije (jednako kao kod nadosiguranja do kojeg je došlo za trajanja osiguranja)
- Nesavjesnost ugovaratelja – pobojnost ugovora

SUOSIGURANJE

- Sklapanje ugovora o osiguranju s više osiguratelja koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika
- Svaki osiguratelj naznačen u polici odgovara za potpunu naknadu

PRIJENOS PRAVA VLASNIŠTVA NA OSIGURANOJ STVARI nakon sklapanja ugovora o osiguranju te stvari (ZOO, 961)

- **Prava i obaveze ugovaratelja prelaze na stjecatelja (dispozitivna odredba)**
- **Moguća primjena odredaba o povećanju odnosno smanjenju rizika**
- **Ugovaratelj mora obavijestiti osiguratelja o prijenosu, inače ostaje u obvezi plaćanja premije i nakon prijenosa**
- **Mogućnost odustajanja od ugovora o osiguranju stoji na raspolaganju osiguratelju i pribavitelju u roku od 30 dana od saznanja za otuđenje (uz petnaestodnevni otkazni rok)**
- **Nema raskida kod polica na donositelja i po naredbi**

ZALOŽNI VJEROVNICI (KOJI IMAJU ZALOŽNO PRAVO NA OSIGURANOJ STVARI) I NASTUP OSIGURANOG SLUČAJA

- Zakonska promjena predmeta založnog osiguranja
- Nema isplate naknade osiguraniku bez suglasnosti nositelja tih prava
- Neposredan zahtjev prema osiguratelju da im u granicama svote osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihove tražbine
- Osiguratelj nema saznanja o postojanju založnog prava – isplata osigurnine korisniku je valjana!

IZABRANA PITANJA POSTUPKA NAKNADE ŠTETE - ZOO i PREVLADAVAJUĆA RJEŠENJA U UVJETIMA OSIGURANJA

- Iznos osigurnine $\leq$ visini štete
- Očevid, utvrđivanje i procjena štete (max. 3 dana, provode osiguratelj i osiguranik)
- Osnovica za obračun iznosa naknade: tržišna vrijednost u mjestu štete na dan nastanka osiguranog slučaja (u određenim slučajevima nužno uzeti u obzir: valutaciju, pravila proporcionalnosti, osiguranje na novu vrijednost, franšize...)
- Vještačenje (po potrebi, 2 + 1)
- Rok isplate (14 dana jod obavijesti; 30 dana od primitka odštetnog zahtjeva) – zatezne kamate od primitka obavijesti + naknada štete, 943. ZOO

SUBROGACIJA OSIGURATELJA NAKON ISPLATE OSIGURNINE

- Sva osiguranikova prava prema odgovornoj osobi prelaze po zakonu na osiguratelja do visine isplaćene osigurnine
- Subrogacija ne smije štetiti osiguraniku, prednost pred osigurateljem
- Nema subrogacije prema štetnicima koji su u srodstvu u pravoj liniji s osiguranikom, ili za čije postupke osiguranik odgovara, ili žive s osiguranikom u istom kućanstvu, ili su radnici osiguranika, osim ako su štetu prouzročili namjerno (ali je moguć regresni zahtjev prema osiguratelju njihove odgovornosti!)